

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště Karlovy Vary

Inspekční zpráva

**Základní umělecká škola Fryderyka Chopina, Mariánské Lázně,
Ibsenova 87**

Adresa: Ibsenova 87, 353 01 Mariánské Lázně

Identifikátor: 600 066 550

Termín konání orientační inspekce: 22. - 24. května 2001

Čj.	044 120/01-4019
Signatura	oe1ku122

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Od roku 1926, kdy vznikla v Mariánských Lázních „Hudební škola“, která měla 50 žáků, se zde začíná odvíjet tradice hudebního školství. Na poválečný „Městský hudební ústav“ se 130 žáků navázala „Lidová škola umění“, ve které se od roku 1960 začalo vyučovat také v tanečním a ve výtvarném oboru. V té době vznikají orchestry a soubory, jejichž činnost se neustále rozvíjí a motivuje žáky - po dvaceti letech působení měla škola 500 žáků. V roce 1978 dostala čestný název „Fryderyka Chopina“ a na domě, ve kterém sídlí od roku 1946, byla odhalena pamětní deska slavného mariánsko-lázeňského hosta. Postupně přibývala také odloučená pracoviště školy, kterých je dnes pět - jsou umístěna v základních školách v Mariánských Lázních v Komenského ul., v Drmoulu, v Dolním Žandově, v Lázních Kynžvart a ve Třech Sekerách. V tomto školním roce má škola celkem 947 žáků, což nepřesahuje kapacitu povolenou „Rozhodnutím“ č.j. 83/2000 (1100 žáků).

Velkým přínosem pro školu je spolupráce všech jejích oborů - hudebního, tanečního a výtvarného. Charakterizuje ji rozsáhlá pravidelná činnost orchestrů, souborů a skupin, ve kterých v posledních letech dlouhodobě působí cca 300 žáků.

Právní formu příspěvkové organizace má škola od 1. července 1993.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Výuka v ZUŠ Fryderyka Chopina Mariánské Lázně je organizována ve třech oborech - v hudebním, tanečním a výtvarném, a to v přípravném studiu, v I. a ve II. stupni základního studia.

Pozvolna dochází ve škole k úbytku žáků. Je to především vlivem průběžného nárůstu školního a také vzhledem k úbytku populace:

školní rok	počet žáků celkem	hudební obor	taneční obor	výtvarný obor
1999/2000	1001	717	147	137
2000/2001	947	674	138	135

Ve všech oborech jsou vyučovány v souladu s učebním plánem doporučeným pro ZUŠ MŠMT pod č.j. 18 418/95-25 tyto předměty:

hudební obor - hra na klavír, na elektronické klávesové nástroje, hra na akordeon, housle, violu, violoncello, kontrabas, kytaru, zobcovou a příčnou flétnu, klarinet a saxofon, hoboje, fagot, trubku, pozoun, tenor a baryton, lesní roh, tubu, bicí nástroje, pěvecká hlasová výchova a zpěv, sborový zpěv, dále je vyučována přípravná hudební výchova a hudební nauka v 1. - 5. ročníku I. stupně, v odpovídajícím rozsahu komorní, souborová a orchestrální hra. Z nepovinných předmětů byla zařazena hra na další nástroj (např. pro zpěváky a žáky připravující se ke studiu v konzervatoři hra na klavír), v 6. a 7. ročníku hudební nauka s přípravou ke studiu v konzervatoři,

výtvarný obor - přípravná kresba a malba, přípravná grafika, přípravné modelování, kresba, malba, grafika, dekorativní činnosti, modelování, vybrané statě z teorie umění,

taneční obor - přípravná taneční výchova, taneční průprava, základy klasického, lidového, moderního taneční praxe, klasický, lidový a moderní tanec, základy dějin tance, hudební nauka.

Hudební obor

Přípravná hudební výchova

Úroveň výuky ve sledované hodině byla odrazem promyšleného systému přípravy a organizace, které zcela respektuje požadavky učebních osnov.

Vyučování je zajištěno učitelem s odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výuka probíhá v odborné učebně, kde jsou k dispozici dvě tabule s notovou osnovou (jedna z nich je stojanová a přenosná), pianino, orffovy nástroje, pracovní texty a perfektní audiotechnika. Bohatý zásobník dalších drobných pomůcek dotváří výtečné materiálně-technické podmínky k výuce předmětu.

Vyučovací jednotka měla ve všech částech strhující tempo, které bylo vhodně proloženo pomalejší relaxační chvilkou. Vyučující srozumitelně a s ohledem na znalosti jednotlivých žáků zajímavě vysvětloval nové učivo, které vždy propojoval s praktickými ukázkami a činnostmi (rytmické, intonační a sluchové). Vynikající bylo vedení žáků ke vnímání rytmu a metra. Všichni prožívali aktivně veškeré činnosti a po celou dobu byli neobyčejně pozorní. Kladem bylo zařazení závěrečné hudebně-pohybové části, která se stala vrcholem vysoce efektivní hodiny.

Žáci byli v průběhu výuky neustále motivováni, jejich výkony byly hodnoceny povzbuzením a pochvalou. Učitel je vedl k vyjádření vlastního názoru. Vzájemné vztahy mezi ním a žáky byly bezprostřední. V hodině vládla spontánní a dělná atmosféra.

Kvalita výuky v přípravné hudební výchově byla hodnocena jako zcela mimořádná.

Hudební nauka

Úroveň kvality výchovně-vzdělávací práce předmětu byla hodnocena v 1. – 4. ročníku a v hodině přípravy k přijímacím zkouškám na konzervatoř. Sledovaná výuka byla zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, z nichž jen jeden je interním učitelem školy.

Sledované hodiny byly velmi dobře připraveny a organizovány. Svým obsahem a strukturou odpovídaly věku žáků jednotlivých ročníků. Tematické plány pro 2. pololetí byly zpracovány s rozdílnou obsahovou kvalitou. Časová dotace koresponduje se schválenými učebními plány. Návaznost učiva je zajištěna. Učební osnovy jsou ve výše uvedených ročnících plněny.

Vyučování hudební nauky probíhalo v odborné učebně, která je prostorná a umožňuje plně realizovat výuku všech složek předmětu. Třída je vybavena moderní magnetickou tabulí, která byla vhodně využívána v 1. a ve 2. ročníku k mnohostranné analýze notového textu i k procvičování rytmických a intonačních dovedností. Pracovního materiálu, drobných pomůcek i hudebních nahrávek je dostatek, rovněž tak jako orffových nástrojů, didaktické i audiovizuální techniky. Zdařilé bylo používání zpětného projektoru ve výuce v 2. ročníku. Účelu vyhovují žakovské lavice, na jejichž deskách jsou nakresleny notové osnovy sloužící jako pomůcka. Vnitřní interiér učebny i její estetická úroveň navozují příjemné pracovní prostředí. Na stěnách jsou umístěny podobizny hudebních skladatelů vhodně doplněné obrazy s námětem lázeňského města.

Psychohygienická pravidla jsou dodržována, pracovní tempo v jednotlivých ročnících bylo přizpůsobováno aktuální situaci ve třídě, uplatňována byla diferenciací učiva u žáků různých

ročníků. Celková organizace výuky zohledňuje časové možnosti dojíždějících žáků.

Sledované hodiny v nižších ročnících obsahovaly různorodé činnosti, objevovaly se prvky všech složek předmětu (hudebně-pohybové, poslechové ukázky, hra na nástroje apod.). Jejich organizace a užití moderní metody a formy práce v průběhu výuky plně zaměstnaly všechny žáky třídy. Po celou dobu výchovně-vzdělávacího procesu byla zřejmá jejich pozornost a zaujatost pro práci. Žáci byli velice aktivní a jejich předvedené dovednosti a znalosti měly vynikající úroveň. Nechyběly soutěže, hry, střídaly se rychlé činnosti s klidnou samostatnou prací. Motivaci žáků podněcoval doprovod učitele na různé nástroje i jeho celkový nadšený přístup k výuce. Efektivita vyučovacích jednotek byla v tomto případě vysoká.

V některých částech hodin dalších učitelů chyběla větší různorodost činností s větším využitím pomůcek a prolínáním prvků dalších složek předmětu. Při opakování dovedností všichni vyučující dbali na trpělivou práci s chybou a zpětnou vazbu. V případě zpívaných písní byla vždy vhodně zvolena tónina vzhledem k hlasovému rozsahu žáků různých ročníků. Ti zpívali s nebývalou chutí a v některých případech se doprovázeli na vybrané rytmické nástroje z orffovského instrumentáře.

Vstupní motivace byla ve všech hodinách provedena, nezapomínalo se i na závěrečné hodnocení práce třídy a v některých případech i na činnosti jednotlivých žáků. Průběžné hodnocení bylo prováděno pochvalou, známkování bylo výrazně motivační, povzbudilo žáky k dalším aktivitám.

Atmosféra ve všech navštívených třídách měla pracovní pohodu i při náročnosti učitelů na žáky. Žáci byli velmi ukáznění, jejich komunikace s vyučujícími byla upřímná, bezprostřední. Vztahy jsou založeny na vzájemné důvěře.

Celková úroveň kvality vzdělávání v předmětu hudební nauka je hodnocena jako velmi dobrá.

Hra na klavír, hra na elektronické klávesové nástroje

Plánování učiva žáků bylo pečlivé, vypracované na jednotlivá pololetí školního roku, respektovalo schopnosti žáků. Při inspekci se prokázalo, že požadavky učebních osnov jsou plněny.

Výuka byla sledována u čtyř učitelů, kteří mají požadovanou pedagogickou způsobilost, tři také odbornou kvalifikaci pro výuku hry na klavír. Pro výuku jsou využívány samostatné učebny s odpovídajícím vybavením (v některých třídách dva klavíry - křídla, nebo klavír a keyboard), s pěknou a podnětnou výzdobou. Členěním hodin individuální nebo skupinové výuky s promyšleným střídáním činností byly dodržovány psychohygienické zásady.

Sledovaná výuka byla pečlivě připravená. Při hře na klavír motivovali učitelé žáky ke sluchové kontrole kvality tónu, k porozumění a ke stylové interpretaci žánrově pestrých a vhodně vybraných sólových i čtyřručních skladeb. V případě hry na elektronický nástroj byla průběžně hra na klavír také zařazována, vedla k rozvoji vyrovnané prstové techniky. Při hře na oba nástroje byli žáci vedeni ke správnému vnímání metra i k elementární improvizaci. U vyspělejších žáků byla sledována samostatnost při programování elektronického nástroje, při využití všech jeho zvukových možností.

Žáci měli odpovídající nástrojové i pracovní návyky, v hodinách správně reagovali na podněty a pokyny učitelů. Nová látka i technické problémy byly žákům učiteli vždy vzorově předehrávány, v průběhu sledovaných hodin také fundovaně slovně vysvětlovány a se žáky prakticky procvičovány. Nechybělo závěrečné shrnutí učiva a zopakování správných postupů při samostatném domácím cvičení. Při výuce dvou žáků ve skupině byly uplatněny správné metody s využitím vzájemného příkladu a kontroly žáků. U mladších žáků bylo zařazeno

teoretické procvičování znalosti not. Efektivnějším formám práce se žáky bránilo v některých případech ještě užívání sice starší a osvědčené, ale poněkud již zastaralé klavírní školy. Žáci byli na vyučování pečlivě připraveni, ve sledovaných hodinách pracovali s chutí, kultivovaně vyjadřovali vlastní názor.

Žáci byli učiteli průběžně vhodně motivováni. Učitelé často využívali vlastní příkladnou hru na oba nástroje. Žáci uplatňují schopnosti z individuální výuky v souborech a při klavírním doprovodu kamarádů z dechového nebo smyčcového oddělení. Při výuce byla často využita pochvala, učitelé oceňovali dílčí pokroky žáků. Hodnocení mělo motivační charakter. Ve sledovaných hodinách vládla přátelská tvůrčí atmosféra.

Sledovaná výuka hry na klavír a na elektronické klávesové nástroje měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hra na kytaru, komorní hra

Plánování učiva žáků bylo v souladu s požadavky učebních osnov, příprava učitelů na vyučování byla pečlivá, promyšlená.

Předmět vyučují učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhala v prostředí dobře vybavených tříd, vzhledem k nedostatku samostatných učeben i ve sborově škole. K dispozici je dostatek kvalitních nástrojů, kytarová literatura pro sólovou i komorní hru. Některé komorní skladby jsou odborně a velice zdařile aranžovány přímo učiteli. Psychohygienické zásady byly dodržovány.

Volený kytarový repertoár pro sólovou i komorní hru odpovídal schopnostem a věku žáků, byl žánrově pestrý, zařazovány byly také nové tituly z pestré nabídky kytarových škol. Efektivní práce se žáky byla sledována při skupinové a individuální výuce. Uplatňované metody a formy práce se žáky sledovaly budování správných nástrojových návyků, smysl pro vnímání metra a pro souhru, vystižení charakteru hraných skladeb. Bylo dbáno, aby žáci probíranou látku pochopili, aby dokázali využít již získané nástrojové dovednosti, zkušenosti a návyky. Sledováno bylo také uvolňování paží. Žáci byli vedeni k vyjádření vlastního názoru. Učitelé žákům látku vždy vzorově předehrávali, věcně správně i s veškerými hudebními souvislostmi vysvětlovali, v hodině veškeré problémy trpělivě procvičovali. U žáků byly vytvářeny správné návyky pro domácí cvičení. Práce v komorním souboru se vyznačovala precizností v práci po hlasech, s metronomem, pečlivým frázováním a společným hudebním prožitkem. Učitelé dokázali svým entuziasmem vzbudit u žáků velký zájem o výuku. Žáci byli na vyučování velmi dobře připraveni, ve sledovaných hodinách pracovali soustředěně a s chutí.

Žáci byli v průběhu výuky vhodně motivováni, stále povzbuzováni, byl oceňován každý jejich pokrok. Citlivé i věcné bylo hodnocení individuálních výkonů žáků. V hodinách panovala atmosféra vzájemné důvěry a spolupráce. Kytarové oddělení se může pochlubit vlastními nahrávkami na CD v oblasti sólové i souborové hry.

Výuka hry na kytaru měla celkově vynikající úroveň.

Hra na akordeon, komorní hra

Plánování učiva i bezprostřední příprava učitelů byly v souladu s osnovami. Výuka efektivně směřovala k dosahování požadovaných cílových dovedností v jednotlivých ročnících. Současně byly citlivě zohledňovány individuální studijní předpoklady, zájmy a talent žáků. Mnohaleté působení dvou pedagogicky a odborně způsobilých vyučujících, mimořádných osobností s bohatými zkušenostmi, jsou základem kontinuity vysoké úrovně výuky. Prostorové podmínky vyhovovaly psychohygienickým zásadám. Vybavení učebními pomůckami odpovídalo potřebám akordeonového oddělení. Žákům jsou k dispozici nástroje a rozmanitá hudební

literatura. Učitelé zpracovali četné notové úpravy pro komorní a souborovou hru, v posledním období rovněž s využitím PC. Žákům vytvářeli všestranně příznivé podmínky pro pozitivní prožívání průběhu výuky. To bylo umocněno i esteticky podnětným prostředím učeben.

Výuka od nejmladších po vyspělé žáky prvního i druhého stupně studia se opírala o jasnou a zkušenostmi ověřenou strukturu hodin s vědomím perspektivních i aktuálních vzdělávacích cílů. Činnost vyučujících se ve všech fázích sledovaných hodin vyznačovala promyšleností a důsledností při nácvičování elementárních dovedností i prvků vyspělé akordeonové techniky. Ta byla vždy nacvičována v úzké propojenosti s rozvíjením muzikálně správného a působivého hudebního projevu. Při vedení žáků vyučující účelně využívali akordeon a klavír. Látka byla v hodinách důkladně vysvětlována, rozebírána a prakticky procvičována.

Žáci byli vždy aktivními subjekty učitelem řízeného procesu s možnostmi vyjádřit vlastní názory a postoje. Tomu výrazně napomáhala věku žáků adekvátní, vzájemně vstřícná a motivačně podnětná komunikace poskytující oboustrannou zpětnou vazbu. Povzbuzování, pochvaly, průběžné a závěrečné hodnocení učitelem byly samozřejmostí. Z toho vyplynula i motivace žáků k pravidelné domácí přípravě. U nejmladší žákyně byly v hodině velmi dobře využity osobní kontakty učitelky s matkou. Žáci pracovali s velkou mírou zaujetí a zájmu, z jejich nástrojového projevu byla patrná hudební kultivovanost. Četné individuální projevy žáků svědčily o obohacení mladých osobností hudebním vzděláním a dlouhodobými kontakty s kvalitními pedagogickými osobnostmi.

Od roku 1963 až do současné doby trvá činnost ojedinelého akordeonového orchestru, který nadále slaví mimořádné úspěchy po celé Evropě (začátkem května se vrátil ze zájezdu do Irska, na podzim je plánována účast na soutěži v Itálii). Starší žákyně se se zaujetím připravovala na sólové soutěžní vystoupení v Hořovicích. S vysokou odbornou erudicí byla vedena výuka v komorní hře, při které žákyně prvního stupně prokázaly svoji hudební vyspělost. Jedna z nich má zájem o další studium v konzervatoři.

Výuka hry na akordeon měla vynikající úroveň.

Hra na dechové nástroje dřevěné - zobcovou, příčnou flétnu, klarinet, komorní hra

Sledována byla skupinová výuka nejmladších žáků na zobcové flétny podle učebního plánu č. 1, skupinová výuka dvou žáků ve skupině podle učebního plánu č. 5 b/ - Hra na zobcovou flétnu nebo jiný přípravný dechový nástroj - (zde příčnou flétnu, klarinet) a individuální výuka podle učebního plánu č. 6 pro dechové nástroje. Vyučována je také hra na zobcovou flétnu podle učebního plánu č. 5 a/ v prvním až sedmém ročníku.

Učivo korespondovalo s požadavky platných osnov. Jednotlivě došlo u mladších žáků k dřívějšímu zařazení náročnější látky (tóny vysokého nástrojového rejstříku, množství stupnic, náročnější cvičení a etudy) na úkor přirozeně plynulého rozvíjení nástrojových dovedností. Vzhledem ke sledovaným cílům byly nejkvalitnější studijní plány žáků v třídních knihách a bezprostřední příprava konstatována u vyučujících hry na příčné flétny. Výraznější nedostatky měla ve vztahu k cílům a věkovým zvláštnostem příprava skupinové výuky nejmladších žáků na zobcové flétny. Žáci dechového oddělení získávají další nástrojové a hudební dovednosti v souladu s učebními plány v předmětu komorní (souborová) a orchestrální hra. Pečlivá příprava a výběr repertoáru přispěly ke kvalitě výuky žáků v komorní hře zobcových a příčných fléten.

Předměty vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce hry na dřevěné dechové nástroje s převážně delší praxí, pouze učitelka s ukončeným vysokoškolským vzděláním zde vyučuje prvním rokem. V metodách výuky se výrazně pozitivně odrážela orchestrální umělecká praxe učitelů. Velmi dobré uplatnění specifických odborných dovedností

bylo zaznamenáno v individuální výuce hry na zobcové flétny, v komorní hře mimo jiné také u učitele smyčcového oddělení.

Výukové místnosti byly až na velmi malou flétnovou třídu prostorově zcela vyhovující (využívána je i sborovna školy vybavená klavírem). Prostorové, materiální podmínky tříd umožňují dodržování psychohygienických zásad (ve flétnové třídě za podmínky pravidelného větrání). Porušení těchto zásad v důsledku činnosti učitele zaznamenáno nebylo. Navíc je v souladu s učebním plánem č. 5 b/ většina mladších žáků vyučována ve skupinkách po dvou, což minimalizuje možnosti jejich přetěžování.

Ve skupinové výuce nejmladších žáků na zobcové flétny (předškolní věk a první třída) nebyla zvládnuta specifická metodika práce s těmito žáky, nebyly zaznamenány žádné postupy navazující na formy práce v přípravné hudební výchově. Učitel nevyužíval názorného předehrávání na nástroj (používal pouze klavír). Nová látka byla v hodinách nacvičována nedostatečně. Postup v látce nebyl vyvážen s aktuálními dechovými a prstovými možnostmi žáků. Převážně verbální výklad učitele neodpovídal zásadám práce s dětmi tohoto věku, i když způsob komunikace se žáky byl vlídný. V odborně a pedagogicky kvalitně vedené komorní hře zobcových fléten bylo sledováno podnětné rozvíjení dalších nástrojových a hudebních dovedností. Tónově a intonačně vyvážený projev žáků na zobcové flétny byl vyslechnut při veřejném vystoupení instrumentálního souboru. Starší žáci byli na podkladě dosažené nástrojové techniky vedeni k zájmu o studium náročnější barokní literatury.

Metody výuky hry na klarinet a flétny v zásadě vycházely z tradičních forem individuální, nověji i skupinové nástrojové výuky s uplatněním výkladu, kritického komentáře a názorného příkladu učitele na nástroj. Příklad komplexně vyvážené pedagogické práce zkušeného učitele byl sledován v individuální a skupinové (komorní) hře příčných fléten. Kladem byly zejména detailní rozbor skladeb a etud hodnotné flétnové literatury s vystižením stylových interpretačních znaků doplněný vzorovým využíváním nástroje (orchestrální praxe). Při účinné komunikaci prodchnuté osobním zaujetím a silným motivačním nábojem byly s jasným vědomým cíle rozvíjeny interpretační dovednosti žáků a jejich aktivní vztah k hudbě. Také začínající učitelka prokázala schopnost systematické a pedagogicky účinné práce a nástrojovou erudici.

Ve výuce hry na klarinet převládaly rutinní postupy, které s oporou o využívání osnovami doporučené klarinetové školy směřovaly k urychlenému osvojení nástrojového rozsahu a hmatových dovedností. Rychlejší postup v látce částečně souvisí s cílem přípravy žáků ke hře v dechovém orchestru. Kladem byla organizace výuky mladších žáků ve skupině podle učebního plánu 5 b/. V metodě výuky však byla konstatována tendence k přehrávání stále náročnějšího notového materiálu bez důslednějšího upevňování návyků směřujících k odstraňování tónových a intonačních problémů. Častější verbální kritika žakových nedostatků s malou účinností rozboru příčin nebyla ani motivačně příliš efektivní.

Klarinetisté se za podpory učitele na nástroj velmi dobře uplatňují také ve folklórním souboru, se kterým absolvují četná domácí a zahraniční vystoupení. Hrají také na dudy, které vyučuje učitel klarinetové třídy. Ve sledované výuce se soubor společně s vynikající pěveckou skupinou připravoval na zájezd do Švédska.

Ve výuce hry na dřevěné dechové nástroje se vyskytly dílčí nedostatky, ale i příklady velmi dobré a vynikající pedagogické práce. V celkovém hodnocení pozitiva převažují, byla konstatována velmi dobrá úroveň.

Dechové nástroje žest'ové - trubka, pozoun, dechový orchestr - skupina tenorů a tuby

Výuka probíhala v souladu s osnovami. S nimi korespondovaly plánované cíle a příprava

učitelů směřující prioritně k rozvíjení základních i specifických nástrojových a hudebních dovedností potřebných pro hru v orchestru. Poněkud podceněno bylo zpracování studijního plánu žáků v třídní knize. Předmět vyučují dva pedagogicky a odborně způsobilí učitelé. Ředitel školy je mimo jiné velice úspěšným učitelem hry na pozoun. Vybudoval a do roku 1996 řídil skvělý žakovský jazzový big-band s vynikajícími sólisty na dechové nástroje (vyslechnuty nahrávky na CD). Další učitel s profesionální praxí v symfonickém orchestru převzal výuku žesťových nástrojů a po devatenácti letech nahradil ve vedení dechového orchestru předchozího dirigenta. Škola je mimořádně úspěšná v udržení dlouhodobé kontinuity činnosti orchestrů s mimořádnými výsledky doma i v zahraničí.

Hra na žesťové nástroje je vyučována v ředitelně školy, která poskytuje k tomuto účelu dobré prostorové, psychohygienické a akustické podmínky. Toto lze vcelku konstatovat i o detašovaném pracovišti v základní škole. Její velký sál s jevištěm prostorově vyhovuje velkému dechovému orchestru, je využíván též pro nácvik souhry ve skupinách nástrojů. Vedlejší menší kabinet sloužící pro individuální výuku odpovídá pouze z hlediska nezákladnějších podmínek. Škola má dostatečné vybavení nástroji, žákům zapůjčuje zejména finančně nákladnější žesťové nástroje (tenory, tuby). Pro individuální výuku byly využívány pouze nejběžnější notové materiály doporučené osnovami z roku 1981. To do určité míry omezovalo možnosti učitele ve výběru co nejvhodnější a pro žáka i zajímavější látky. Pro orchestrální hru je k dispozici bohatý výběr aranžmá tradičního i moderního dechového orchestru domácí a zahraniční provenience.

Metody výuky se opíraly o účelné využívání osvědčených postupů dechové a nátiskové průpravy s uplatňováním cvičení retní vazby. Odborná erudice a zkušenost učitelů byly zárukou správného osvojování důležitých základních návyků a dovedností bez jednostranného svalového přetěžování (problematika rytmu, intonace, kvality tónu, zpěvnosti projevu). Pokyny učitelů byly odborně přesné a žákům srozumitelné. Nedostatkem bylo, že ani mladší učitel a aktivní instrumentalista nedoprovodil slovní komentář názornou ukázkou hry. Další z vyučujících využíval klavír ke kontrole intonace a k doprovodu přednesových skladbiček. Velkou pozornost věnovali učitelé motivaci žáků k pravidelné domácí přípravě, žáky při zvládnutí obtíží při hře účinně povzbuzovali, oceňovali jejich pokrok. Ve vzájemné komunikaci nebyly pozorovány žádné disfunkční momenty.

S profesionálním přehledem byla vedena sledovaná zkouška skupiny tenorů a tub. Efektivně byla volena zejména obtížná místa, vše bylo cvičeno i se zřetelem k požadovanému hudebnímu projevu v dynamice, zpěvnosti a rytmické přesnosti. Přítomní starší žáci učitele plně respektovali. Vládla klidná a dělná pohoda. Velkou motivací je neustálý sled domácích a zahraničních vystoupení orchestru.

Výuka hry na dechové žesťové nástroje měla velmi dobrou úroveň.

Pěvecká hlasová výchova

Plánování učiva vychází z požadavků učebních osnov. Stanovené cíle a prostředky k jejich dosažení respektují individuální schopnosti žáků. Individuální studijní plány jsou pečlivě zpracovány pro jednotlivá pololetí. Výborně byl vybrán a připraven pestrý písňový materiál. Příprava učitelky na vyučování byla promyšlená.

Sledovaný předmět vyučuje zkušená učitelka s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pro výuku je využívána samostatná, pěkně vybavená a esteticky uspořádaná učebna. Promyšlenou organizací výuky dvou žáků ve skupině i při individuální práci, dodržováním hlasové hygieny i správným větráním třídy byly dodrženy zásady psychohygieny.

Ve sledované výuce se učitelce dařilo vytvářet a upevňovat u žáků správné pěvecké návyky

(uvolněný postoj, správné držení těla, tři fáze dechu, rezonance, uvolnění brady, měkké nasazení tónu, artikulace, čistá intonace). Vhodně byla zařazována hlasová cvičení na zvětšení hlasového rozsahu a na posazení tónu do hlavové rezonance. Výborně bylo pracováno s dechem. Efektivní byla sebekontrola žáků před zrcadlem (postoj, mluvidla, dýchání) i vzájemná kontrola žáků při práci ve skupině. Intonace byla podporována citlivým klavírním doprovodem učitelky. Kvalita zpěvu žáků se odvíjela především od fundovaných ukázek učitelky a dokonalého procvičení všech úkolů v hodině. Bylo dbáno na odpovídající tempové a obsahové vyjádření písní, na jejich citový prožitek. Zvláště kvalitní výsledky práce byly sledovány v hodině mimořádně talentované žákyně, která získala ocenění v ústředním kole celostátní soutěže ZUŠ.

Žáci byli učitelkou průběžně motivováni, povzbuzováni a chváleni. Na vyučování byli velmi dobře připraveni, s chutí zpívali, výborně reagovali na pokyny vyučující. Motivující pro žáky je jejich uplatnění v pěveckém sboru, který je součástí folklórního souboru. Příkladná byla vzájemná vstřícná komunikace a motivační způsob hodnocení žáků.

Pěvecká hlasová výchova měla vynikající úroveň.

Souborová hra

Zhlédnuty byly hodiny přípravného smyčcového souboru a souborová hra zobcových fléten. V přípravném souboru jsou zařazeni žáci hrající na nástroj druhým a třetím rokem, soubor fléten tvoří žákyně většinou hrající na nástroj pátým rokem. Hlavním cílem obou souborů byla příprava na žákovskou přehrávku nebo na veřejný koncert. Zkouška souboru nejmenších žáků byla zaměřena především na opakování a prohlubování dovedností nacvičeného písňového repertoáru, první část hodiny hry souboru flétnistek byla věnována analýze hry některých skladeb z předcházejícího veřejného vystoupení. Při této příležitosti byly opakovány a procvičovány pasáže, ve kterých se objevily menší chyby a odchylky od požadovaného provedení. Toto probíhalo za doprovodu hry dalšího pedagoga na klávesový nástroj.

Obě vyučovací jednotky vedli odborně i pedagogicky způsobilí učitelé. Struktura a organizace průběhu výuky odpovídala didaktickým a psychohygienickým zásadám i věkovému složení souborů. Vzhledem k počtům přítomných žáků byly prostorové i akustické podmínky učebny velmi dobré. V hodinách byla věnována náležitá péče ladění nástrojů.

Vyučující vhodně doplňovali svým doprovodem (housle, viola) nácvik ve dvojicích či trojicích. Dbáno bylo na přesný rytmus, čistou intonaci, správnou dynamiku i žádoucí výraz. Práce se soubory byla vedena se znalostí problematiky. Učitelé byli trpěliví, k žákům vlídní, ale nároční. Průběžná slovní hodnocení byla vedena formou pochval a povzbuzení. Pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné a odborně přesné. Žáci měli řadu příležitostí aplikovat prakticky dovednosti ze své individuální výuky. Jako vynikající se prezentovala hra žákyň v sekci fléten, které projevovaly o hru v souboru nevšední zájem.

Motivace žáků byla podporována vhodným výběrem hraných skladeb, při společných činnostech byla respektována náležitá pravidla souhry. V navštívených hodinách byla nastolena dělná atmosféra naplněná důvěrou mezi žáky a učiteli.

Sledovaná výuka v souborech školy měla příkladnou úroveň.

Taneční obor

Přípravná hudebně-pohybová výchova, taneční příprava, základy klasického, lidového a moderního tance, taneční praxe

V rámci hospitační činnosti byla navštívena výuka ve třídě přípravného studia a v prvním až pátém ročníku prvního stupně základního studia. Vyučující postupuje při výuce podle metodických příruček a doplňujících publikací. V rámci ročního plánování spolupracuje s vedoucími souborů hudebního oddělení. Při aktuální přípravě na výuku vychází z písemných příprav, které doplňuje a obohacuje. Sledovaná výuka směřovala výběrem učebních činností k rozvíjení specifických dovedností a schopností žáků dané skupiny. Stanovené výukové cíle zohledňovaly míru talentu i zájem žáků.

V tanečním oboru vyučuje učitelka s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhala v promyšleně řešeném menším tanečním sálu. Stavebními úpravami byly vytvořeny oddělené šatny s příslušenstvím a vlastním vstupem do sálu. Příchozí a odcházející si navzájem nepřekáží a neruší se. Byl vytvořen i prostor pro umístění klavíru tak, aby korepetitor mohl bez námahy sledovat dění na celé ploše. Řada oken umístěných do „L“ poskytuje dostatek světla a umožňuje potřebné větrání. Na zbývajících volných stěnách jsou umístěna zrcadla, tyče pro exercice jsou upevněny po celém obvodu místnosti. Nápaditým způsobem je vyřešeno i umístění koberců na držácích nad zrcadly. Nechybí školní tabule pro aktuální poznámky, informační nástěnka, magnetofon s reproduktory, ani skříně na rekvizity. Řada oken i celkové uspořádání sálu vytvářely pocit vzdušnosti a volnosti. Rekonstrukce místností pro taneční obor byla naplánována s velkou péčí a citem pro potřeby oboru, materiálně-technické podmínky pro výuku jsou na vynikající úrovni. Výukové prostory odpovídaly vzhledem k počtu žáků a k promyšlené organizaci jednotlivých hodin psychohygienickým zásadám.

Ve všech sledovaných hodinách bylo patrné, že žáci jsou navyklí na určitý řád, kázeň a cílevědomou práci. V průběhu výuky přípravného studia byl dětský pohyb kultivován formou poutavých, na sebe navazujících pohybových her. Hravým způsobem, pomocí písní, říkanek i orffovských nástrojů byly děti vedeny k přesné reakci na změny rytmu, tempa i k orientaci v základních směrech pohybu. Nápaditým způsobem bylo využíváno gymnastické náčiní. Výuka starších žáků byla po dostatečně důkladné pohybové průpravě zaměřena na docvičení a přípravu řady vystoupení, které žáky v následujících dnech čekaly. V tematicky sladěných pohybových scénkách byla nápaditě zúročena práce jednotlivých ročníků. Systematická a promyšlená práce pedagoga v průběhu celého školního roku byla patrná na výkonu žáků při nácviku. Žáci jsou nenásilným způsobem vedeni i k pořádku, uvědomělé přípravě na vystoupení a k péči o kostýmy.

Všechny vyučovací jednotky byly vedeny energicky a náročně, pokyny byly omezeny na potřebnou míru. Vhodným zapojením do pohybových aktivit vyučující podněcovala a podporovala správné pochopení a provedení činností. Důraz byl kladen na správné držení těla a pohybovou techniku, žáci byli vedeni k schopnosti rozpoznat a opravit chybné provedení pohybu. Hodiny byly promyšlené, důsledně bylo dbáno na návaznost, komplexnost a dostatečné procvičení jednotlivých prvků. Odborná terminologie tanečního oboru je zaváděna postupně, ale důsledně, žáci ji dobře chápou. Jednotné bílé gymnastické úbory žáků ve všech ročnících přispívaly k umocnění estetického dojmu z pohybu a usnadňovaly výuku po stránce organizační i metodické.

Motivace jednotlivých pohybových a hudebních činností byla nápaditá a přiměřená věku dětí. Silným motivačním faktorem je i náročný přístup učitelky k výuce a její zaujetí pro obor. Vnitřní stimulací a podnětem k usilovné práci jsou pro žáky možnosti účinkovat v řadě vystoupení, která jsou připravována v souladu s požadavky města, městských podniků i s potřebami školy. K pocitu vzájemné spolupráce a vzájemné sounáležitosti mezi žáky přispívaly i jednotné úbory důsledně používané při výuce. Žáky výuka baví, učitelku plně respektují. Komunikace mezi žáky a učitelkou byla otevřená a velmi přátelská.

Podnětnou součástí výuky byla vynikající práce korepetitora, byla patrná úzká spolupráce

s vyučující a vzájemné porozumění. Korepetice byla aktivní složkou výuky, provokovala děti k pohybu a citlivě reagovala na dění v tanečním sále.

Výuka v tanečním oboru byla hodnocena jako vynikající.

Výtvarný obor

Přípravná kresba a malba, kresba, malba, dekorativní činnosti, modelování

Výuka ve výtvarném oboru je organizována v souladu s učebními dokumenty pro ZUŠ. Tematické plány učiva jsou zpracovány do tematických projektů a rozpracovány do jednotlivých měsíčních plánů. Cíle, kterých mají žáci v jednotlivých ročnících dosáhnout, byly stanoveny. Náměty a techniky byly voleny na základě aktuální úrovně a zkušeností žáků daného věku. Požadavky učebních osnov byly plněny.

Výuka probíhá v prostorově menší podkrovní místnosti. Učebna je vybavena starším funkčním nábytkem, promyšleně členěna, dobře přizpůsobena i k odkládání svršků žáků. Výtvarný materiál má své stálé místo v málo prostorných vestavných skříních. V učebně je umístěna vypalovací keramická pec, grafický lis i hrnčářský kruh. Okna není možné zastínit, v průběhu sledované výuky bylo v pracovním velmi teplo a místnost byla příliš ozářena sluncem. Žáky obklopuje výzdoba zdařilými pracemi vlastními i spolužáků. Výtvarné prostředí je esteticky podnětné.

Výuku výtvarného oboru zajišťují dvě vyučující s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka výtvarného oboru byla sledována v přípravném ročníku, v 5. - 6. ročníku u začínající vyučující, která působí ve škole od ledna 2001 a u další učitelky, která vede skupinu žáků zaměřenou na modelování a práci s hlinou (keramiku).

Sledovaná výuka se vyznačovala pečlivou přípravou a invencí vyučujících. Byla velmi dobře promyšlena a připravena s vnímavostí k individualitám i zvláštnostem žáků. Příkladná byla ve sledovaných hodinách úvodní i průběžná motivace, která pozitivně ovlivnila spontaneitu a uvolněné výtvarné podání u žáků. Učitelky používaly takové metody a formy práce, které všestranně rozvíjely tvořivé myšlení a poskytovaly žákům radost z výtvarného projevu.

Sledovaná výuka v přípravném ročníku byla pokračováním práce na tématu „Zrod života“ (krajina, strom, větve, list- studie listů). Vyučující použila efektivní formu vstupní motivace, která přirozeně vyústila v celkový námět sledované výuky. Výtvarné aktivity vycházely z bezprostředního prožívání a vnímání přírody. Velmi dobře prožité experimentování s přírodním materiálem, nástroji i postupy rozvíjelo tvořivost a fantazii žáků. Návodnými otázkami byly ze strany vyučující žáci vedeni i k přemyšlení a nacházení souvislostí.

Ve skupině 5. a 6. ročníku ztvárňovali žáci téma pošetilost a absurdita v historii módy. Tvořili barokní i renesanční oděvy, klenoty a brože z různých materiálů. Vytvořená krinolína byla vystavena při „Výstavě v parku“, který výtvarný obor realizoval následující den. O komplexním, promyšleném a neotřelém přístupu k výuce začínající učitelky svědčí i poprvé realizovaná „Výstava v parku“. V nádherném prostředí lázeňského parku byla pro kolemjdoucí jednoduchým způsobem nainstalována výstava průřezu prací žáků výtvarného oboru. Výstavu hudebně doprovodil flétnový soubor ZUŠ. Akce poskytla nejen informativní vhled do práce žáků, ale byla i zároveň pozvánkou na výstavu, která bude instalována v městském muzeu.

Ve věkově rozdílné skupině, která je zaměřena na modelování, začínali zpracovávat téma „Co se skrývá v hlavě“. Žáci pracovali samostatně, soustředěně a dle vlastních výtvarných schopností. Byli v průběhu výuky povzbuzováni, chváleni a zároveň citlivě vedeni k rozpoznání nedostatků své práce a k jejich nápravě. Učitelka přistupovala k žákům laskavě a vstřícně, žáci se k ní obraceli s důvěrou, ze své výtvarné činnosti měli radost.

Hodnotící přístupy ze strany vyučujících, kultivovaný oboustranný otevřený dialog i vzájemná ohleduplnost a tolerance mezi žáky vytvářela ve výuce příjemné pracovní prostředí.

Plánování a příprava výuky, podmínky, organizace stejně jako užívané formy a metody byly velmi dobré. Příkladná byla motivace a hodnocení, interakce i komunikace.

Kvalita vzdělávání ve výtvarném oboru měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Úroveň a kvalita vzdělávání ve škole se odvíjí od příkladné spolupráce všech oborů školy. Podílí se na ní úspěšná a mimořádně kvalitní činnost souborů, ze kterých vyrůstají i výjimeční sólisté. Stávající prostorové a materiální podmínky pro výuku i vybavení školy jsou velmi dobré, v tanečním oboru vynikající a jsou plánovitě zkvalitňovány.

Pozitivem sledované výuky byla celkově promyšlená příprava učitelů na vyučování, průběžná vhodná, efektivní motivace a velice vstřícná komunikace. Metody a formy práce odpovídaly odborné a umělecké erudici pedagogů, byly nápadité v individuální, skupinové i kolektivní výuce. Příkladná pedagogická práce byla sledována ve výuce přípravné hudební výchovy, hry na kytaru, akordeon, v pěvecké hlasové výchově, v komorní a v souborové hře, v předmětech tanečního oboru. Škola doložila také kvalitní výsledky vzdělávání žáků vysokým počtem ocenění v nejvyšších kolech regionálních, národních i mezinárodních soutěží, v počtu žáků přijatých k dalšímu studiu na vyšší typ umělecké či pedagogické školy, kvalitními nahrávkami souborů a sólistů na sedmi CD.

Kvalita vzdělávání v základní umělecké škole byla celkově hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Na základě dokonalé analýzy podmínek školy a prostředí, ve kterém se nachází, vypracoval ředitel dlouhodobý koncepční plán. Zde jsou uvedeny především cíle trvalého charakteru - prohlubování a zlepšování dobré pedagogické práce učitelů, plnění konkrétních úkolů pro daný školní rok v oblasti materiálního, finančního a personálního zabezpečení, pokračování v rozsáhlé souborové činnosti a ve veřejné prezentaci školy budované 30 let.

Dlouhodobý plán se stává podkladem pro konkrétní roční plánování. „Plán práce ZUŠ F.Chopina - šk. rok 2000/2001“ řeší změny v personálním zajištění výuky v jednotlivých oborech, docházku do předmětu hudební nauka. Konstatuje udržení minimálně dvaceti souborů školy (letos dvaceti čtyř i při některých změnách v jejich vedení), stanovuje úkoly pro obsazení soutěží v jednotlivých oborech, pro nejdůležitější veřejné akce a koncertní zájezdy. Potvrzuje výborné výsledky z dlouhodobého posílení aktivit předmětových komisí, které přineslo zvýšení počtu žáků ve smyčcovém oddělení a u některých dechových nástrojů. Konkrétní akce školy jsou plánovány pro kratší časové úseky, většinou po analýze finanční situace. Plán byl připomínkován uměleckou radou a po jeho doplnění byl přijat a schválen pedagogickou radou dne 4. září 2000.

U dlouhodobého i ročního plánování je neustále vedením školy připomínán bod 12 vnitřního řádu školy, který ukládá zaměstnancům povinnost podávat návrhy a připomínky směřující ke zlepšení jakékoliv oblasti školy. Při plánování jsou rovněž využívány podněty zřizovatele, rodičů, oblastní i ústřední umělecké rady. Škola se velkou měrou podílí na kulturním životě města. Díky příkladné péči o historickou budovu a iniciativnímu přístupu k řešení problémů ve

škole v Ibsenově ulici získal ředitel od zástupce starosty města děkovný dopis. Na základě podnětu oblastní umělecké rady organizovala škola oblastní kolo celostátní soutěže ZUŠ v sólovém zpěvu.

Kontrolou bylo zjištěno, že jsou ve škole vyučovány výše uvedené obory v souladu se zařazením ZUŠ do sítě škol. Výuka v nich probíhá podle učebních plánů doporučených pro základní umělecké školy MŠMT pod č.j. 18 418/95-25. Pro příští školní rok je připravován přechod na nový vzdělávací program doporučený MŠMT pro taneční a výtvarný obor.

Plánování tvoří ucelený systém s vymezením základních cílů v jednotlivých oblastech činnosti školy.

Organizování

Ředitel školy, pan Josef Hurtík, je ve funkci od 1. dubna 1990. Jmenován byl na základě výsledku konkurzního řízení a v roce 1996 byl znovu potvrzen rekonkurzem.

„Organizační řád“ a „Vnitřní řád školy“, „Náplň práce vedoucího předmětové komise“, „Náplň práce učitelů školy“ a další vnitřní směrnice jasně určují kompetence jednotlivých pracovníků, umožňují účinné řízení. Vedení školy je rozděleno mezi ředitele, zástupce ředitele a dva ekonomické pracovníky. Poradním orgánem vedení školy je umělecká a pedagogická rada a šest vedoucích předmětových komisí hudebního oboru. Předsedové předmětových komisí podávají řediteli dvakrát ročně písemnou zprávu o stavu jednotlivých oddělení hudebního oboru, o veřejné prezentaci, o řešení vzniklých problémů a pod. Umělecká rada předchází jednání pedagogické rady, navrhuje jí určitá řešení. Pedagogická rada projednává předkládané návrhy, přijímá účinná opatření. Z jednání obou poradních orgánů jsou pořizovány přehledné zápisy obsahující adresné úkoly. Pravidelně je hodnocena práce žáků v jednotlivých třídách ve všech oborech, vyhodnocovány jsou úkoly stanovené ročním plánem. Pracovníci školy dávají podněty ke zlepšení činnosti ve všech oblastech.

Kontrolou bylo zjištěno, že povinná dokumentace školy je řádně a pečlivě vedena.

Ve školním řádu pro žáky jsou zakotvena jak práva (v souladu s Úmluvou o právech dítěte), tak povinnosti žáků.

Informační systém školy je propracován, je pružný a účinný. V budově v Mariánských Lázních jsou veškeré informace předávány včas a úplně díky dennímu kontaktu vedení školy se zaměstnanci. Další informace poskytují nástěnky a další materiály umístěné ve sborovně a v kanceláři školy. Rodičům a žákům slouží informační nástěnky ve vstupní hale, ve třídách, plakáty, panel ve městě, adresné pozvánky a osobní informace učitelů, články v místním tisku. O prospěchu žáků jsou rodiče informováni prostřednictvím žákovských knížek a žákovských sešitků, na třídních předehrávkách spojených s třídními aktivy v hudebním oboru, při osobní návštěvě výuky. Ve všech oborech škola velmi dobře spolupracuje s rodiči. Je to především při rozsáhlé veřejné činnosti hudebních a tanečních souborů školy, při akcích výtvarného oboru.

Škola bohatou měrou participuje na kulturním životě města. Umožňuje to specifické lázeňské prostředí, velký zájem našich a především zahraničních lázeňských hostů. Dále se žáci a soubory školy představují svým spolužákům v základních školách a ve školních družinách, ve zvláštní škole. Vystupují na kolonádě, v divadle, v kostelech, nejlepší sólisté koncertují s mariánsko-lázeňským symfonickým orchestrem. Učitelé školy se představují v hudebních podvečerech v koncertním sále ZUŠ. Mimořádnou kapitolu tvoří zahraniční koncertní zájezdy souborů. Škola se prezentuje v průběhu školního roku cca na 270 akcích.

„Výroční zpráva o činnosti ZUŠ F. Chopina Mar. Lázně - šk. rok 1999-2000“ je stručně a přehledně zpracována dle příslušné právní normy. Poskytuje potřebné informace o škole a jejích četných veřejných aktivitách, o nahrávkách souborů na CD, o dosahované úrovni při

vzdělávání žáků a přijetí absolventů k dalšímu studiu na vyšší typ umělecké či pedagogické školy, o výsledcích dosažených v soutěžích. V závěru nastiňuje záměry pro příští školní rok. Nechybí ani poděkování učitelům za jejich aktivní činnost, za dobrou reprezentaci školy na veřejnosti i před odborníky.

Kontrolou bylo ověřeno, že organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům, m.j. Vyhláše č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení a motivování pracovníků je charakterizováno rozhodností ředitele, dodržováním stanovených pravidel, vzájemným respektováním. Je uplatňováno kooperativní řízení, týmová řídicí práce. Operativní řízení navazuje na oblast plánování a kontroly, tvoří propojený funkční a účinný systém.

Důraz je kladen na uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků (bod 12 vnitřního řádu). Vnitřní řád školy, bod 13, ukládá učitelům plně uplatňovat a rozvíjet své pedagogické a umělecké předpoklady, aby tato činnost byla zřejmá i pro veřejnost. Proto je sledováno a podporováno další vzdělávání pedagogů. Učitelé se účastní nejčastěji jednodenních akcí organizovaných Pedagogickým centrem Plzeň. Dva učitelé se cíleně vzdělávají na delších prázdninových akcích v oblasti hudební nauky, hry na zobcové flétny a kytaru. Podporovány jsou také odborné a umělecké aktivity pedagogů - např. aranžérská práce při úpravách notových materiálů pro orchestr a soubory, vlastní umělecká činnost učitelů, organizační zajišťování vystoupení a koncertních zájezdů. Učitelé školy každoročně navštěvují významný mezinárodní Chopinův klavírní festival v Mariánských Lázních. Pravidelně se účastní se žáky řady různých regionálních, národních i mezinárodních soutěží, které jsou pro ně aktuálním zdrojem informací v oboru. Důležité jsou rovněž pravidelné konzultace učitelů se žáky např. na plzeňské konzervatoři v rámci přípravy k talentové zkoušce. Bohaté mezinárodní kontakty a vystupování v zahraničí motivuje učitele i žáky k iniciativě a kvalitním výkonům. Činnost několika učitelů v rámci oblastní umělecké rady je podnětem pro další aktivity školy. O začínající a nové učitele pečují předsedové předmětových komisí.

Motivace pracovníků zcela přirozeně vyplývá z celkové tvořivé atmosféry školy. Hmotné oceňování zaměstnanců je podloženo písemně zpracovanými kritérii hodnocení, se kterými byli všichni prokazatelně seznámeni. Ředitel trvale sleduje a má dokonalý přehled o všech aktivitách učitelů, zveřejňuje příkladné výkony.

Hodnocení činnosti jednotlivých oborů a školy jako celku je prováděno pravidelně v uměleckých a pedagogických radách na konci prvního a druhého pololetí školního roku. Sebehodnocení je prováděno částečně v předmětových komisích a ve výroční zprávě.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře školy je rozdělen mezi ředitele a jeho zástupce. Jsou sledovány oblasti: vyučovacího procesu, veřejné činnosti školy, ekonomické oblasti a materiálního zabezpečení. Kritéria kontrolní činnosti jsou stanovena, nechybí zde ani sledování atmosféry ve škole a především vztahu mezi učitelem a žáky.

Vnitřní řád školy ukládá učitelům pečlivě vést a aktualizovat třídní dokumentaci. Toto je vedením školy kontrolováno. Sledována je především úroveň a kvalita jak výchovně-vzdělávacího procesu na všech pracovištích školy, tak interní i veřejné akce, výsledky žáků při postupových zkouškách a v soutěžích. Z hospitační činnosti jsou pořizovány zápisy, které jsou s vyučujícími prokazatelně projednávány. Se závěry z kontrol a hospitací je seznamována umělecká rada, ta navrhuje určitá řešení, pedagogická rada přijímá opatření k nápravě

zjištěných nedostatků.

Hodnocení kvality řízení

Promyšlená koncepční práce vedení školy se pozitivně promítá do výsledků vzdělávání žáků. Při týmové řídicí práci byl cíleně budován kvalitní kolektiv pracovníků. Velká pozornost je věnována stálému zkvalitňování materiálně-technických podmínek a vybavení školy. Podpora mezioborové spolupráce, cílené zaměření na vysoce kvalitní práci souborů a orchestrů a na příkladnou veřejnou prezentaci práce školy přináší úspěchy a přesvědčivý důkaz o uměleckých kvalitách školy jako celku. Řízení školy má vynikající úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Další interní a veřejné aktivity

Učitelé a žáci školy se dlouhodobě významnou měrou podílejí na kulturním životě města i dalších obcí svého působení. Pravidelně prezentují výsledky své práce na veřejnosti u nás i v zahraničí. Za posledních deset let bylo uskutečněno 2 020 koncertů a vystoupení a 91 zahraničních koncertních zájezdů do osmnácti zemí Evropy a také do Afriky. Ročně ZUŠ F. Chopina pořádá až 270 akcí. Soubory i sólisté školy účinkovaly v rozhlasových i televizních pořadech, sedm souborů má vlastní CD a další jsou připravována.

V současné době pracuje ve škole dvacet orchestrů, souborů a skupin, které mají mnohaletou tradici (např. akordeonový, dechový, smyčcový, pěvecký, folklórní, kytarový a taneční). Významná je rovněž prezentace práce výtvarného oboru v ucelených výstavách instalovaných v prostorách muzea.

Nejlepší žáci hudebního oboru každoročně vystupují s profesionálním hudebním tělesem - Západočeským symfonickým orchestrem Mariánské Lázně. V posledních letech též pravidelně účinkují v mezinárodním studentském symfonickém orchestru ve Wangenu v SRN.

Zcela mimořádná jsou partnerství a spolupráce souborů a orchestrů navázaná při koncertních zájezdech. Jejich výčet a výměnné aktivity by tvořily samostatnou kapitolu této zprávy.

Výsledky žáků v soutěžích a v přijetí absolventů k dalšímu studiu

Za posledních deset let získaly orchestry, soubory i sólisté hudebního a tanečního oboru na různých regionálních, národních i mezinárodních soutěžích doma i v cizině celkem 117 předních cen. Žáci výtvarného oboru získali ocenění z desítek soutěží a výstav pořádaných na všech kontinentech.

Také úspěšnost žáků v přijímání na střední a vysoké školy uměleckého a pedagogického směru je vysoká. V loňském školním roce byli ke studiu v konzervatoři přijati čtyři žáci, za předchozích 10 let jich bylo na tento typ školy přijato celkem třicet (na hudební i taneční obor). Dva žáci byli přijati na pedagogickou fakultu se zaměřením na výuku v základní umělecké škole do Českých Budějovic. Žáci výtvarného oboru jsou nejčastěji přijímáni na Střední grafickou školu do Prahy, na střední školy se zaměřením na keramiku a na Střední průmyslovou školu textilní do Brna.

Soubory i sólisté, žáci všech oborů školy se významnou měrou podílí na kulturním životě města i regionu. Ojediněle rozsáhlá a velice úspěšná je prezentace práce školy v zahraničí.

Výsledky činnosti žáků všech oborů jsou oceňovány v národních i mezinárodních soutěžích. Činnost školy je v tomto směru příkladná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, vydané Školským úřadem Cheb pod č. j. 83/2000, Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. 10. 2000
- Organizační řád Základní umělecké školy Fryderyka Chopina Mariánské Lázně
- Vnitřní řád školy, Školní řád
- Náplň práce učitelů školy, Náplň práce vedoucího předmětové komise
- Výroční zpráva o činnosti ZUŠ F. Chopina Mar. Lázně - šk. rok 1999/2000
- Dlouhodobý plán práce ZUŠ F. Chopina Mar. Lázně, Plán práce ZUŠ F. Chopina - šk. rok 2000/2001, Přehledy o činnosti souborů, seznam zahraničních kontaktů, Úspěchy školy za 10 let
- Historie a rozvoj školy, Informace k začátku školního roku 2000/2001
- Aktivity ZUŠ F. Chopina Mariánské Lázně, Ekonomické zajištění činnosti souborů
- Rozvrhy hodin, Katalogy o průběhu studia, Výkazy žáků a vyučovacích hodin
- Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách
- Třídní knihy pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku
- Zápisy z uměleckých a pedagogických rad, Zprávy předmětových komisí hudebního oboru
- Kritéria hodnocení zaměstnanců školy, Hospitační záznamy vedení školy a přítomných inspektorů
- Inspekční dokumentace - informace o zaměstnancích
- Nahrávky orchestrů a souborů školy na CD

ZÁVĚR

Význačným rysem školy je její stálá podpora mezioborové spolupráce, cílené zaměření na vysoce kvalitní práci souborů a orchestrů a na příkladnou veřejnou prezentaci. Dokladované četné úspěchy doma i v zahraničí podávají přesvědčivý důkaz o uměleckých kvalitách školy jako celku.

Z pohledu zjištěných skutečností při orientační inspekci je škola hodnocena jako vynikající.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko ČŠI Plzeň-město

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Marie Kučerová

Marie Kučerová v.r.

Členové týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	Jindřich Bešťák v.r.
	Mgr. František Mottl	František Mottl v.r.
	Mgr. Lenka Rusnoková	Lenka Rusnoková v.r.
	Mgr. Marcela Šimková	Marcela Šimková v.r.

V Plzni dne 18. června 2001

Přílohy: nejsou

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. června 2001

Razítko
Základní umělecká škola F. Chopina, Ibsenova 87, Mariánské Lázně

Ředitel základní umělecké školy

Podpis

Josef Hurtík

Josef Hurtík v.r.

Předmětem orientační inspekce bylo zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad - Krajský úřad Karlovy Vary, OŠMT	3. července 2001	044 128/01-4019
Zřizovatel - Město Mariánské Lázně, MěÚ, Ruská 155, 353 30 Mariánské Lázně	3. července 2001	044 129/01-4019

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
20. června 2001	-----	žádné připomínky